

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatelky **Ing. H. J.**, zastoupené JUDr. Zdeňkou Doležílkovou, advokátkou se sídlem v Ostravě - Moravská Ostrava a Přívoz, Přívozská 6, za účasti **Ministerstva spravedlnosti,** se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 16, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 Ca 19/2004 – 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 Ca 19/2004 – 22, byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“) ze dne 12. 11. 2003, č. j. 186/03-OIM-M, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti výzvě Krajského soudu v Ostravě k zaplacení nedoplatku na soudním poplatku ve výši 54 496 Kč. V odůvodnění rozsudku městský soud uvedl, že vydáním napadeného rozhodnutí nedošlo k porušení žádného zákonného ustanovení. Za nesprávný označil názor stěžovatelky, že není ručitelem společnosti C., v. o. s., protože nelze použít ustanovení § 86 obch. zák., neboť toto ustanovení se nevztahuje na veřejnoprávní vztahy. Podle městského soudu totiž citované ustanovení nerozlišuje jednotlivé druhy závazků, za které společníci veřejné obchodní společnosti (dále jen „v. o. s.“) odpovídají. Proto stěžovatelka jako společnice v. o. s. podle citovaného ustanovení ručí za veškeré závazky této společnosti. Podle citovaného ustanovení ručení společníků zahrnuje všechny závazky, bez ohledu na to, z jakých vztahů vyplývají, tedy bez ohledu na to, zda vyplývají ze vztahů občanskoprávních, obchodních či veřejnoprávních. Pokud by zákon mínil upravit odpovědnost společníků v. o. s. pouze za závazky vzešlé z některých právních vztahů, zatímco z jiných nikoliv, nemluvil by o závazcích obecně, ale omezení odpovědnosti společníků by výslovně vyjádřil.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., protože rozsudek městského soudu pokládá za nezákonný. Podle stěžovatelky nelze z ustanovení § 86 obch. zák. dovozovat její postavení ručitelky za daňové nedoplatky daňového dlužníka C., v. o. s. Závazky v. o. s., za které její společníci ve smyslu citovaného ustanovení ručí veškerým svým majetkem společně a nerozdílně, se rozumí jen závazky v. o. s. ve vztahu k subjektům soukromého práva, jež mají vůči této společnosti rovné postavení. Jedná se tedy o závazkové vztahy mezi dlužníkem a věřitelem upravené v § 488 a násl. o. z., jakož i § 261 a násl. obch. zák. Za závazky v. o. s. ve smyslu § 86 obch. zák. však nelze považovat daňové (veřejnoprávní) povinnosti této společnosti vůči státu. Městský soud nesprávně ztotožnil soukromoprávní závazky s veřejnoprávními (daňovými) povinnostmi, resp. staví je na roveň. Hovoří-li citované ustanovení, které je pramenem soukromého práva, o „závazcích“, nemohl tím mít zákonodárce na mysli také veřejnoprávní povinnosti v. o. s. Uvedený závěr potvrzuje i usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 1. 1999, sp. zn. IV ÚS 499/98, z jehož odůvodnění vyplývá, že placení daně nelze podřadit pod závazky ve smyslu soukromého práva, neboť pojmově placení daně znamená platbu ve prospěch státu na základě zákona, aniž by stát daňovému subjektu nabízel za úhradu daně poskytnutí určitého ekvivalentu. Toto usnesení, kterým bylo argumentováno již v žalobě, městský soud pominul a nijak se s ním v odůvodnění svého rozsudku nevypořádal. Z uvedeného podle stěžovatelky vyplývá, že není ručitelkou za daňový nedoplatek dlužníka C., v. o. s., a proto navrhla, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena městskému soudu k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve svém vyjádření ke kasační stížnosti poukázalo na to, že usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 1. 1999, sp. zn. IV ÚS 499/98 se ručení podle § 57 odst. 5 zákona č. 337/19992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) netýká, neboť se v něm jedná o odvedení daně z příjmu z prodeje podniku. Naopak z usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 3. 1999, sp. zn. I. ÚS 323/98 a nálezu Ústavního soudu ze dne 13. 8. 1998, sp. zn. I. ÚS 466/97 vyplývá, že vyzval-li věřitel dlužníka jako daňového ručitele ve smyslu § 57 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků ve spojení s § 86 obch. zák. k zaplacení nedoplatku daně daňového dlužníka s tím, aby jako ručitelé uhradili splatný daňový nedoplatek, postupuje v souladu se zákonem a ústavním pořádkem České republiky. Podle § 57 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků jsou povinni zaplatit daňový nedoplatek ručitelé, pokud jim zákon povinnost ručení ukládá a pokud k plnění této platební povinnosti jsou správcem daně vyzváni. Obě tyto zákonné podmínky byly v daném případě splněny. Proto ministerstvo navrhlo zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle stanovení § 57 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků jsou daňový nedoplatek povinni zaplatit také ručitelé, pokud jim zákon povinnost ručení ukládá a pokud jsou k plnění této platební povinnosti správcem daně vyzváni. Proti této výzvě se může ručitel odvolat. V odvolání může ručitel namítat pouze skutečnost, že není ručitelem nebo že ručení bylo uplatněno ve větším než zákonem stanoveném rozsahu nebo že již bylo zaplaceno.

Povinnost ručení ukládá společníkům v. o. s. ustanovení § 86 věta druhá obch. zák., podle něhož společníci ručí za závazky společnosti veškerým svým majetkem společně a nerozdílně. Z dikce citovaného ustanovení nelze dovodit, že se jedná pouze o závazky vyplývající ze soukromoprávních vztahů, jak nesprávně dovozuje stěžovatelka. Takový úmysl

zákonodárce, tj. omezit ručení společníků v. o. s. pouze na závazky ve vztahu k subjektům soukromého práva, jak tvrdí stěžovatelka, není v textu žádným způsobem vyjádřen. Právní názor stěžovatelky vychází z rozdílného obsahu závazků soukromoprávních a veřejnoprávních. Je sice nesporné, že daňová povinnost je platební povinností daňového subjektu, kterou stát stanoví zákonem k získání příjmů na úhradu celospolečenských potřeb, aniž by přitom poskytoval daňovým subjektům ekvivalentní protiplnění a tento právní vztah mezi státem a daňovým subjektem lze označit za asynallagmatickou obligaci – závazek veřejnoprávního charakteru, ale tato skutečnost, tj. že důvod vzniku daňové pohledávky je odlišný od pohledávek soukromoprávních, neznamená, že by se daňové pohledávky zásadně odlišovaly od pohledávek ostatních. Daňové pohledávky jsou např. uspokojovány v řízení exekučním nebo konkurzním stejným způsobem jako pohledávky ostatní. Pokud by názor stěžovatelky byl akceptován jako zákonný, vedlo by to ve svých důsledcích k tomu, že stát by nebyl schopen řádně vybrat dlužnou daň od poplatníka právnické osoby, který se stal insolventním. Protože tedy výklad předestřený stěžovatelkou vede k závěru, který nemá rozumný smysl, je třeba jej odmítnout jako nesprávný.

Odkaz stěžovatelky v této souvislosti na usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 1. 1999, sp. zn. IV. ÚS 499/98 je zcela nepřípadný, protože se týkal aplikace § 45 zákona o správě daní a poplatků a § 477 obch. zák. v souvislosti s převodem části podniku, jak na to také správně poukázalo ministerstvo. Nejvyšší správní soud naopak odkazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 3. 1999, sp. zn. I. ÚS 323/98, který se týkal ručitelského závazku společnice společnosti s ručením omezeným za nezaplacený daňový nedoplatek touto společností, v němž Ústavní soud nezpochybnil ručitelský závazek společnice za daňovou pohledávku společnosti s ručením omezeným.

I když městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku nereagoval na odkaz stěžovatelky na usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 1. 1999, sp. zn. IV. ÚS 499/98, nejedná se o takovou vadu, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 cit. zákona, podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s, podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatelka v řízení úspěch neměla a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. června 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu